

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

30.08.2022. Nr. 1-5/205

Uz 1068-13-22/DS

Tieslietu ministrija

pasts@tm.gov.lv

Zināšanai: **zvērināta advokāte [persona A]**

[e-pasta adrese]

Par aizskartā mantas īpašnieka pārstāvības noformēšanu

Tiesībsargs 2021.gada ietvaros saņēma vairākus zvērinātas advokātes [personas A] iesniegumus par tiesībām kriminālprocesā pārstāvēt aizskartās mantas īpašnieku uz izdotas pilnvaras pamata, kas nav notariāli apliecināta.

Konkrētajā jautājumā starp zvērinātu advokāti un tiesību aizsardzības iestādēm, kā arī prokuratūru pastāvēja strīds par to, vai pilnvarai, ar ko zvērināts advokāts pārstāv aizskartās mantas īpašnieku, ir jābūt notariāli apliecinātai. Valsts puses ieskatā, lai advokāts attiecībā pret aizskartās mantas īpašnieku darbotos kā pārstāvis, nevis tikai kā juridiskās palīdzības sniedzējs saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 112.pantu, ir obligāti nepieciešama notariāli apliecināta pilnvara. Savukārt advokātes ieskatā šādi pilnvarai Kriminālprocesa likums neparedz obligātu notariālu formu, bet gan pietiek ar pašu sastādītu un abu pušu parakstītu pilnvaru.

Jautājuma izskatīšanas ietvaros tiesībsargs lūdza prokuratūras un Latvijas Zvērinātu advokātu padomes viedokli, par ko Tieslietu ministrija tika informēta ar tiesībsarga 2021.gada 7.jūlija vēstuli Nr.[1].

Tiesībsargs, iepazīstoties ar Tieslietu ministrijas atbildes vēstuli, citu pušu viedokļiem, kā arī spēkā esošo normatīvo regulējumu, secināja, ka jautājums par advokāta pilnvarojumu, lai pārstāvētu aizskartās mantas īpašnieku, nav skaidrs un tāds, kas būtu viennozīmīgi saprotams kriminālprocesā iesaistītajām personām. Līdz ar to tiesībsargs 2021.gada 3.septembrī¹ atkārtoti vērsās Tieslietu ministrijā, lūdzot līdz 2021.gada 8.novembrim Tieslietu ministrijas pastāvīgās Kriminālprocesa likuma darba grupas ietvaros vai kādā citā formātā izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus Kriminālprocesa likumā, lai noregulētu aizskartā mantas īpašnieka pārstāvības noformēšanas jautājumu, it īpaši pievēršoties jautājumam par zvērināta advokāta pilnvarojumu. Vienlaikus tiesībsargs

¹ Tiesībsarga 2021.gada 3.septembra vēstule, reģistrēta ar Nr.[2].

norādīja, ka grozījumu nevirzīšanas gadījumā kompetentajām amatpersonām būtu nepieciešams sniegt saprotamu skaidrojumu šādu situāciju noregulējumam.

Minētā jautājuma ietvaros tiesībsarga pārstāvis tika uzaicināts piedalīties Tieslietu ministrijas pastāvīgās Kriminālprocesa likuma darba grupas sēdēs. 30.09.2021. darba grupas sēdē tika apspriests jautājums gan par pilnvarojuma noformēšanu kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka pārstāvībai, gan arī cietušā pārstāvībai. Diskusiju rezultātā Tieslietu ministrija izstrādāja redakcijas grozījumiem Kriminālprocesa likumā saistībā ar pilnvarojuma noformēšanu cietušajam un aizskartajam mantas īpašniekam. Piedāvātās redakcijas paredzēja, ka advokātam, lai pārstāvētu aizskartās mantas īpašnieku, pietiktu ar orderi un speciāli šim nolūkam izdotu pilnvaru, kam nav jābūt notariāli apliecinātai. 14.10.2021. tiesībsargs informēja, ka iebildumu par piedāvātajām redakcijām nav. Minēto jautājumu turpināja skatīt 21.10.2021. darba grupas sēdē, pēc kuras tika izstrādātas precizētas Kriminālprocesa likuma redakcijas, pēc būtības nemainot iepriekšējā darba grupas sēdē nolemto. Tādējādi Tieslietu ministrijas pastāvīgās Kriminālprocesa likuma darba grupas dalībnieki konceptuāli vienojās, ka grozījumi ir nepieciešami un Kriminālprocesa likuma normas būtu papildināmas saistībā ar pilnvarojuma noformēšanu aizskartajam mantas īpašniekam un cietušajam.

Tomēr pēc minēto darba grupas sēžu noturēšanas turpmāka rīcība grozījumu virzīšanā nav konstatēta un jautājums joprojām ir palicis neatrisināts. To pierāda arī kārtējais zvērinātas advokātes iesniegums (reģistrēts 05.08.2022 ar Nr.[3]), kas adresēts Latgales tiesas apgabala prokuratūras uzraugošajam prokuroram, bet tiesībsargam nosūtīts zināšanai, kurā tiek informēts par diametrāli pretēju pieeju aizskartā mantas īpašnieka pilnvarojuma noformēšanas jautājumā, kas turklāt atšķiras ne tikai advokātes un prokuratūras starpā, bet arī Valsts policijas un tiesu.

Ievērojot iepriekšminēto, lūdzu Tieslietu ministriju, līdz **2022.gada 3.oktobrim** sniegt informāciju par šā jautājuma tālāko virzību un plānotajiem pasākumiem tā izpildē.

Ar cieņu

tiesībsarga pilnvarojumā

Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vadītāja

Ineta Piļāne